

Bailey Bridge. Most, před nímž smekl i maršál Montgomery

17.2.2017 5plus2 str. 2 Třebíčsko

HANA JAKUBCOVÁ

Lidé v Třebíči po něm chodí na Polanku, městu však dosud chyběl v evidenci. Montovaný **ženijní most** v sobě má kus válečné historie.

TŘEBÍČ / Je to tak trochu úsměvné. Do majetku města Třebíče zničehonic přibyl most v ceně milion korun. Úředníci zjistili, že chybička v inventarizaci se vloudila a nikdo pořádně neví kdy. Onen most je totiž na svém místě už od roku 1945. A vždycky se bralo jako samozřejmé, že patří městu.

Tím historickým kouskem je Bailey Bridge, po němž lidé chodí na plovárnu na Polance. Do Třebíče se dostal krátce po skončení **války**. Dodala ho tam UNRRA – organizace zabývající se poválečnou pomocí.

„Takových mostů zbylo po republice funkčních už jen pár. Tipoval bych, že jich může být něco přes deset. Konstrukčně jde o tak dobrý most, že z něj potom vycházely další typy provizorních mostních konstrukcí,“ říká Pavel Maňas, vedoucí Katedry **ženijních technologií brněnské Univerzity obrany**.

I jeden z nejvýznamnějších britských **velitelů** II. světové **války**, polní maršál Bernard Montgomery, mostu typu Bailey Bridge vysekl poklonu. Respektive svému krajanovi, konstruktérovi Donaldu Baileymu. Montgomery prohlásil, že bez rychlého postupu vpřed i díky těmto mostům by byl jen těžko se svými **vojáky** tak úspěšný.

A postup vpřed, to znamenalo na místě zbořených mostů dokázat přes noc vybudovat přemostění nová.

Místo dřeva ocel

Třebíčané se na Polance ve velkém koupou od počátku 20. století. Začínalo se tu ale paradoxně s bruslením. Od roku 1887 prostor začal využívat Bruslařský klub. Pak tam přibýly šatny a letní restaurace a začala se tam hrát i kopaná, působili tam hasiči a sokolové. Místo se lidem zalíbilo pro letní koupání v řece, a tak se z něj staly oblíbené říční lázně. Bazény přibýly až mnohem později, v 70. **letech**.

„Areál lázní byl s druhým břehem spojen dřevěným mostem se skokanskou věží uprostřed, který se vždy před zimou demontoval. Po **válce** byl získán z dodávky UNRRA montovaný most **ženijní**,“ **zmiňuje** amatérský trebičský badatel Jiří Joura.

Vojáci nemuseli do vody

Most je chytře vymyšlený. Základ tvoří svařovaný příhradový panel z válcované oceli, který váží 260 kilogramů. Tyto panely jsou pomocí čepů spojeny do hlavního nosníku, mezi nimi je ocelová mostovka s dřevěnou vozovkou. Z toho je patrné, že se dalo stavět rychle, když bylo potřeba.

„A nemuselo se do vody. V nejnútnejším případě se použil takzvaný kozový jeřáb,“ přibližuje Maňas.

Zmíněný jeřáb vypadá opravdu jako koza, jakou známe z dílny. Smontoval se nad vznikajícím mostem a **vojáci** si pak díky němu vypomohli.

Bailey Bridge byl podle Maňase poprvé použit v roce 1943 britskými **vojáky** v Itálii. A hned se osvědčil. Pak se rozšířil na zbytek fronty, objevil se taky ve východní Evropě. „Byl vyrobený z na svou dobu kvalitní oceli. Při malém rozpětí dokázal unést i nákladní auto,“ vyzdvihuje.

Pavel Maňas se svými kolegy jeden takový historický kousek znovu montoval počátkem devadesátých let v Holštejně na Blanensku. Takže měl možnost si to vyzkoušet.

Mosty typu Bailey Bridge si často obce ponechaly jako lávky pro pěší poté, co vystavěly mosty nové. „Vím, že v Ivančicích jeden je. Pak taky u Bechyně,“ vzpomněl si Maňas.

V Třebíči jsou takové mosty dokonce dva. Jeden na Polance a druhý v Poušově, kde přes něj jezdí auta.

Foto popis| Most typu Bailey Bridge, který se Spojencům tolik osvědčil ve druhé světové **válce**, je na trebičské Polance od roku 1945. Město dostalo montovaný **ženijní most** jako poválečnou pomoc.

Foto autor| FOTO / PETR LEMBERK

Foto popis| Jeden z mostů Bailey Bridge vyrostl v Holštejně u Blanska (na snímku). Třebíč má díky poválečné pomoci tyto mosty hned dva.
Foto autor| FOTO / ARCHIV PAVLA MAŇASE

Regionální mutace| 5plus2 - Třebíčsko